

tror dog, det ærede Medlem skulde have anvendt noget mere Røg, saaledes at det lille Ord „indenfor“ var blevet skjult noget bedre; saa kunde Bemærkningen maaske være gaaet hen, uden at man havde bidt sig fast i den, og kunde altid senere være blevet gravet op under Paaberaabelse af, at den ingen Modsigelse havde vakt. Det ærede Medlems Færd gennem de mange Aar, jeg har haft den Ære at kende ham, har imidlertid gjort mig mistænksom overfor hans Ord, og jeg læser derfor altid hans Taler igennem med stor Effertanke. Jeg blev da ogsaa her straks klar over, hvad denne lille halvt skjulte Bemærkning betød, thi kunde det blive slaaet fast, at Privatskolen var et Led af Folkeskolen, var der vundet overmaade meget for Privatskolen. Jeg vil derfor straks af denne Bemærkning tage Anledning til at sige; at Privatskolen ikke er noget Led af den danske Folkeskole, og hvis jeg og mit Parti kan gøre noget dertil, skal den heller aldrig blive det. Da den private Skole i sin Tid stod paa et ideelt Grundlag, hvad den i det store og hele ikke gør mere, satte den selv en Ære i at kalde sig en Friskole og gjorde dette netop for at tilkendegive Modsætningsforholdet til den offentlige Skole, den Skole, som nu har faaet Navnet Folkeskolen. Jeg tror altsaa ikke, det nytter Privatskolen noget nu, da Folkeskolen paa mange Omraader har overfløjet den, at komme og ønske Del i den Førstetødselsret, som Samfundet selvfølgelig maa give sin egen Skole. Vil den private Skole kaldes Folkeskole, maa den underkaste sig samme Vilkaar som nu, navnlig ved det ærede Medlems Arbejde, er blevet Marselisborg Skole til Del, og som forhaabentlig ogsaa snart vil blive de københavnske højere Almenskoler til Del; den maa indrangere sig under det offentlige Skolevæsen; der gives ingen anden Vej.

I den lille Bemærkning, jeg oplæste, skinner det stærkt igennem, at den private Skole efter det ærede Medlems Mening giver Plads for friere Virksomhed, for større Bevægelighed og for større pædagogisk Indsats end den offentlige Skole. Det er en haard Beskyldning, det ærede Medlem her retter mod Folkeskolen, og jeg vil spørge: hvoraf ved det ærede Medlem det, han her siger? Jeg har ofte hørt denne Paastand fremsat, men jeg har aldrig hørt Bevis for

den. Nu beder jeg det ærede Medlem, som har haft Dristighed til at fremkomme med Paastanden her, om ogsaa at levere Bevis for dens Rigtighed. Det ærede Medlem er Skolekommissionens Formand, har været det en Aarrække, og jeg spørger det ærede Medlem: Har han i sin Egenskab af Skolekommissionsformand, Medlem af Byraadet i Aarhus, Medlem af Rigsdagen været med til at indsnævre Friheden, Bevægeligheden og det pædagogiske Initiativ i Folkeskolen? Jeg har ikke mærket, at det ærede Medlem har været med til noget saadant, og jeg er dog Lærer ved Folkeskolen i den By, hvor det ærede Medlem er Formand for Skolekommissionen. Jeg tror, det ærede Medlem vil fralægge sig enhver Beskyldning i saa Henseende, og jeg skal med Glæde bekræfte, at han kan gøre det med Rette, at han kan gøre det uden at tage „den lykkelige Evne“ i Brug. Naar det ærede Medlem fremsætter en saadan Paastand uden at levere Bevis derfor, maa det ærede Medlem enten rette en meget haard Beskyldning mod Landets øvrige Skolekommissioner og Skolekommissionsformænd, eller ogsaa maa han komme i Strid med sin egen Virksomhed, for det ærede Medlem har ikke indsnævret Friheden i Folkeskolen i Aarhus, og saa bliver der naturligvis Brug for „den lykkelige Evne“. Det ærede Medlem har mig bekendt ikke været Lærer ved andre Skoler end ved Privatskolen, medens jeg har været Lærer baade ved private Skoler og i Folkeskolen. Min Lærervirksomhed strækker sig over godt og vel 25 Aar, og jeg tør dristigt paastaa, at skal jeg sammenligne Folkeskolen og Privatskolen med Hensyn til Frihed, Bevægelighed og pædagogisk Indsats, falder Sammenligningen absolut ikke ud til Fordel for Privatskolen. Jeg har aldrig i de næsten 25 Aar, jeg har været Lærer ved Folkeskolen, følt mindste Tvang paa mig i nogen Henseende ud over det, at jeg skulde passe mit Arbejde, saaledes at jeg kunde forsvare det for mig selv. Den Tvang har jeg aldrig haft nogen som helst Indvending imod, og jeg haaber ogsaa, at Privatskolens Folk gerne tager den Tvang paa sig, for ellers staaer det sikkert langt slettere til med Privatskolen, end jeg havde tænkt mig. Derimod har jeg ofte i de private Skoler, hvor jeg har arbejdet, og det har ikke været faa, bemærket, at der maatte